

[Sigsgaard.]

bange for, at forslaget her ikke fremmer demokratiseringen, og at det endda på nogle punkter vil spærre for den, medmindre man laver om på det.

Ledelsen af den enkelte skole og samarbejdet mellem de forskellige grupper på den enkelte skole er for mig det væsentligste, og derfor skal jeg i de følgende bemærkninger hæfte mig mest ved det. Alle — også undervisningsministeren — erkender vist, at der er langt igen, før skolerne er demokratiseret. Ministeren mener, at det vil hjælpe at gøre skolenævn obligatoriske. Nu er det et spørgsmål, om skolenævn i det hele taget er den rigtige løsning, og i hvert fald skaber obligatoriske skolenævn ikke i sig selv aktivitet omkring skolen og interesse for dens forhold. I København har skolenævn været obligatoriske i mange år, men interessen er meget ringe. Ved 90 pct. af de københavnske skoler har man ligesom én gang for alle opgivet at få forældrene til at opstille kandidater til skolenævnene. I stedet udpeges alle medlemmerne politisk, og på den måde bliver nævnene kommunernes og ikke forældrenes.

Jeg gør mig ingen illusioner om at få skolenævnene afløst af noget andet og bedre i lovforslaget her. Der mangler også en del forsøgsarbejde, eksperimenter, inden noget sådant eventuelt kan ske. Men paragrafferne kunne udformes sådan, at skoler og forældre, der ønsker det, har ret til i stedet for skolenævn at arbejde med andre organisationsformer; man kunne tænke sig et skoleråd sammensat af elever, lærere og forældre. Jeg vil gerne spørge ministeren, om han er enig i, at loven ikke skal forhindre sådanne organisationsformer, og om han derfor er enig i, at loven bør rumme mulighed for afvigelser fra normerne.

På Rasmus Rask-skolen i Bellinge ved Odense har man gennemført en anden nydannelse. Skoleinspektøren har overdraget praktisk talt alle sine funktioner til lærerrådet, og skolen ledes altså i realiteten kollektivt. Sådanne ledelsesformer er vanskelige at arbejde med i dag. Loven gør dem vanskelige at arbejde med, og derfor er det så vigtigt, at der i lovforslaget indsættes paragraffer, der udtrykkeligt muliggør eksperimenter med ledelsesformer, medindfly-

delse osv. Med andre ord: der mangler forsøgsparagraffer i lovforslaget.

Loven bør ansprende til aktivitet, ikke bremse og kvæle initiativ, og derfor er jeg enig med fru Gunhild Due og andre i, at ministerens forslag bør ændres på en del punkter. Skolekommissioner og skolenævn er for stærkt præget af kommunalbestyrelserne. Forældrerepræsentationen i skolekommissionen bør styrkes; såvel lærere som elever bør repræsenteres ved fuldgyldige medlemmer i skolekommission og i skolenævn, og dette bør klart fremgå af lovforslagets § 12. Som forslaget er, skal ministeren afgøre elevernes repræsentation, og det er ikke godt. Klare bestemmelser må med i loven.

I den forbindelse må jeg advare imod, at arbejdet i skolenævn, skolekommission og lærerråd sker hen over hovedet på eleverne. Den vigtigste opgave er at sikre systemets tvangsindlagte, nemlig eleverne, så megen indflydelse som muligt på de forhold, som de er tvunget til at underkaste sig. Landsorganisationen af elever ønsker bl. a. sikret i loven, at ingen skoleledelse eller lærergruppe kan forhindre elever i at slutte sig sammen, og jeg synes, det er naturligt, at den bestemmelse kommer ind. Jeg anmoder udvalget om at sørge for, at der stilles ændringsforslag om en sådan bestemmelse.

Løvforslaget giver kommunerne meget store beføjelser over for de enkelte skoler. Jeg ville foretrække, at der sikredes de enkelte skoler, så meget selvstyre som overhovedet muligt, og jeg vil sige, at jo større kommunerne er, des vigtigere er det. Under de færrest mulige generelle bestemmelser og inden for et rammebudget bør hver skole så vidt muligt styre sig selv, elever, lærere, andre ansatte og forældre i fællesskab; men det giver lovforslaget desværre ikke mulighed for. I det mindste bør der kunne skabes flertal for, at kommunalbestyrelserne skal indhente udtalelser fra lærerråd, elevråd, skolenævn og skolekommission om de kommunale budgetter, og at alle kommunalbestyrelsesmedlemmer så får kendskab til disse udtalelser, så man får en vekselvirkning dér.

Med hensyn til lærerrådets sammensætning har jeg undret mig over, at børnehavnelærerne ikke nævnes som medlemmer af